

בעניין:

1. אבו חלף, ת"ז

תושב הרשות הפלסטינית, מחברון

2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר – ע"ר

ע"י ב"כ עוה"ד נירית היים (מ"ר 48783) ו/או עידו בלום (מ"ר 44538) ו/או יותם בן הלל (מ"ר 35418) ו/או חוה מטרס-עירון (מ"ר 35174) ו/או סיגי בן-ארי (מ"ר 37566) ו/או דניאל שנהר (מ"ר 41065) ו/או ליאורה בכור (מ"ר 50217).

מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

- נ ג ד -

המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית

המשיב

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי, המופנה אל המשיב והמורה לו לבוא וליתן טעם, מדוע לא יתיר בדחיפות את יציאתו של העותר 1 (להלן: העותר) מהגדה המערבית לירדן, דרך גשר אלנבי, על מנת שיוכל לעמוד לצד אביו הגוסס ממחלת הסרטן ושוכב בביתו על ערש דווי.

בקשה לקביעת דיון דחוף

בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע דיון דחוף בעתירה, לאור הנסיבות ההומניטאריות הברורות והדחיפות הרבה שבעניין.

לאחרונה, לאור החמרה במצבו של אביו של העותר, כשנודע שמחלתו של האב אינה ניתנת לריפוי והוא מצוי בשלב סופני, ביקש העותר לצאת לירדן אך נציגי המשיב בגשר אלנבי מנעו את יציאתו.

לפני כשבוע ימים הודיעו רופאיו של האב כי בשל מצבו הסופני, הוא מועבר מבית החולים לביתו לטיפול בני המשפחה. העותרים פנו אז אל המשיב באמצעות יועמ"ש המשיב ובאמצעות המת"ק, כדי שיותר לעותר לצאת בדחיפות לירדן, להיפרד מאביו בטרם ילך לעולמו.

בעוד העותר נאלץ להמתין בביתו לתשובת המשיבים, על אף הדחיפות העצומה, טרם התקבל מענה ענייני מן המשיבים.

נראה כי אין צורך להכביר מילים בדבר החשיבות העצומה והדחיפות הרבה שבנוכחותו של העותר לצד אביו במצב קשה כל כך.

התשתית העובדתית

הצדדים

1. העותר, תושב הרשות הפלסטינית מחברון, נשוי ולו 2 ילדים.
2. אביו של העותר, מר מחמד דאוד חליל אבו חלף, קשיש בן למעלה מ-80, סובל ממחלת סרטן קשה. לאחרונה חלה החמרה במצבו, כאשר הסרטן הלך והתפשט בגופו. טיפולי הקרנות וכימותרפיה שעבר לא הצליחו לעצור את התפשטות הסרטן והוא הוגדר כחולה סופני כשמצבו מוגדר כבלתי ניתן לריפוי.
3. לאור האמור, הודיע בית החולים בירדן לפני כשבוע ימים, כי הוחלט לשחרר את מר אבו חלף לביתו, כדי להיות בקרב בני משפחתו, תחת טיפולם המסור והאוהב, עד לרגע פטירתו מן העולם.
- העתק דו"ח רפואי מיום 20.8.05, מביה"ח "המלך חוסיין" לחולי סרטן, לפיו מדובר בחולה הסובל מגידולים סרטניים בשלפוחית השתן ובמעיי הגס והוא עובר טיפולים של הקרנות, מצורף ומסומן ע/1.
- העתק דו"ח רפואי מיום 12.8.09, מטעם המחלקה הכירורגית לכליות ודרכי השתן במרכז הרפואי "חוסיין בן עבדאללה" בירדן, לפיו החולה סובל מסרטן הפרוסטטה, מצורף ומסומן ע/2.
- העתק דו"ח רפואי מיום 6.9.08, מבית החולים "המתמחה" שבירדן, לאחר אשפוזו של העותר עקב איבוד הכרה ושיתוק מוחי, גילוי סרטן בראשו בצדו הימני של המוח, ועריכת ניתוח להסרת הגידול, מצורף ומסומן ע/3.
- העתק דו"ח רפואי מיום 30.9.09 מהמרכז הרפואי "אל חאלד" בירדן, לפיו מדובר בחולה סרטן סופני המשוחרר לביתו לטיפול בני המשפחה, מצורף ומסומן ע/4.
4. העותרת 2 (להלן: **המוקד להגנת הפרט או המוקד**) היא עמותה שמושבה בירושלים, הפועלת לקידום זכויות האדם של פלסטינים בשטחים הכבושים.
5. המשיב הוא המפקד הצבאי, האחראי על שטח הגדה המערבית מטעמה של מדינת ישראל, המחזיקה בשטחי הגדה המערבית תחת כיבוש צבאי מזה יותר מארבעים שנה.

מיצוי ההליכים

6. בתאריך 11.9.09 הגיע העותר לגשר אלנבי, בדרכו לבית אביו שבירדן, אך נציגי המשיב בגשר מנעו את יציאתו והודיעו לו באופן לאקוני שהוא "מנוע יציאה".

7. בתאריך 15.9.09 ניגש העותר לקישור הפלסטיני והגיש בקשה להתיר את יציאתו לירדן, לאור מצבו הבריאותי הקשה של אביו.

8. בתאריך 30.9.09 נמסר לעותר מבית החולים בירדן, כי אביו משוחרר לביתו במצב סופני. אי לכך, באותו יום פנו העותרים בדחיפות אל יועמ"ש המשיב במכתב, וביקשו את טיפולו הדחוף בעניין יציאתו של העותר לחו"ל, על מנת שיוכל לעמוד לצד אביו בימיו האחרונים. אל המכתב צורפו המסמכים הרפואיים הרלבנטיים בדבר מצבו של האב.

העתק המכתב מתאריך 30.9.09 מצורף ומסומן ע/5.

9. בתאריך 30.9.09 הודיע יועמ"ש המשיב, בשיחת טלפון שנערכה עם נציגת המוקד להגנת הפרט, כי לאור מהות הדחיפות העניין הנושא הועבר לטיפול רמ"ד מרשם אוכלוסין, רס"ן לימור טחנאי, וכמו כן מטופל על ידי היועמ"ש, מול מתאמת הבריאות.

10. בתאריך 30.9.09 ניגש העותר אף אל המת"ק הישראלי בחברון, והגיש טופס השגה על מניעת יציאה לחו"ל, בו ציין כי מנעו את יציאתו בתאריך 11.9.09 וכי הוא מבקש לשקול מחדש את מניעת היציאה לאור העבודה שאביו גוסס ממחלה קשה. אל הטופס צורפו המסמכים הרלבנטיים בדבר מצבו הרפואי של האב.

העתק הטופס שהוגש במת"ק מצורף ומסומן ע/6.

למרבה האבסורד, הקצין שקיבל לטיפול את טופס ההשגה, הודיע לעותר, על אף הדחיפות המרובה והצורך במתן מענה מהיר, כי עליו לחזור למת"ק, כדי לקבל תשובה, רק בתאריך 22.11.09 !

העתק טופס אישור קבלת בקשה לטיפול המשיב מצורף ומסומן ע/7.

11. אך הזמן חלף ועל אף הדחיפות לא ניתנה תשובה. על כן, בתאריך 4.10.09 פנו העותרים בתזכורת ליועמ"ש המשיב, בה ציינו כי על פי הרופאים המטפלים, מחלתו של האב בשלביה האחרונים, וכי כל בני המשפחה כבר התקבצו לצד מיטת האב בימיו האחרונים. העותרים ביקשו להחיש את הטיפול בפנייה, על מנת שהעותר יוכל להצטרף אליהם בטרם ילך אביו לעולמו. בפנייה הודגש כי אם לא תתקבל תשובה מהירה, ייאלצו העותרים לשקול פנייה לערכאות משפטיות.

העתק התזכורת מתאריך 4.10.09 מצורף ומסומן ע/8.

12. כאמור לעיל, עד מועד כתיבת שורות אלה, לא התקבל כל מענה לפנייה וטרם הותרה נסיעתו של העותר מהגדה המערבית לירדן, על מנת לעמוד לצידו של אביו. העותר עודנו מחכה לבדו בביתו, הרחק מכל בני משפחתו, בהמתנה מורטת עצבים לתשובת המשיב, ובחרדה עצומה לגורלו של אביו.

13. בנסיבות אלה, ולאור העובדה שנראה כי המשיב אינו מבין את הדחיפות הרבה שביציאתו של העותר לירדן, ואת החשיבות העצומה שבעמידתו של העותר לצד אביו ובני משפחתו בשעה קשה זו – שהיא בגדר צורך אנושי בסיסי ממש – לא נותר לעותרים אלא לפנות לבית משפט נכבד זה.

הטיעון המשפטי

14. כלל ידוע הוא כי "החובה לפעול במהירות הראויה היא מן המושכלות הראשונים של מינהל תקין" (י' זמיר, **הסמכות המינהלית** (כרך ב, נבו, תשנ"ו), 717).

וראו בעניין זה:

בג"ץ 6300/93 **המכון להכשרת טוענות נ' השר לענייני דתות**, פ"ד מח(4) 441, 451 (1994);
בג"ץ 7198/93 **מיטראל בע"מ נ' שר התעשייה והמסחר**, פ"ד מח(2) 844, 853 (1994);
בג"ץ 5931/04 **מזורסקי נ' מדינת ישראל – משרד החינוך**, פ"ד נט(3) 769, 782 (2004);
בג"ץ 4212/06 **Avocats Sans Frontieres נ' אלוף פיקוד דרום**, תק-על 2006(2) 4751 (2006).

15. וכבר נפסק כי **כאשר מדובר בזכויות אדם** מקבל מושג "הזמן הסביר" משמעות מיוחדת (בג"ץ 1999/07 **גלאון נ' ועדת הבדיקה הממשלתית לבדיקת אירועי המערכה בלבנון 2006**, תק-על 2007(2) 569, 551 (2007));

וכי בעניינים הנוגעים לזכויות אדם -

יש מקום לצפות להסדרה מהירה יותר של העניין [...] התמשכות פגיעה בזכויות אדם מחמירה לא פעם את היקף הפגיעה ותוצאתה עלולה להיות שחיקה של הזכות כמו גם פגיעה קשה ומתמשכת בפרט.

(בג"ץ 8060/03 **קעדאן נ' מינהל מקרקעי ישראל**, תק-על 2006(2) 775, (2006)).

וראו גם: בג"ץ 10428/05 **עלויה נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית**, תק-על 2006(3) 1743, (2006); בג"ץ 4634/04 **רופאים לזכויות אדם נ' השר לביטחון פנים**, תק-על 2007(1) 1999, (2007).

16. **רצונו של העותר, לבקר את אביו לפני מותו**, מהווה חלק בלתי נפרד מזכותו הטבעית של העותר לחיי משפחה.

הציפייה של כל אדם לקחת חלק באירועים בעלי משמעות מיוחדת בחייהם ובמותם של קרובי משפחתו היא טבעית, ומובנת מאליה. ההשתתפות באירועי שמחה כבאירועי אבל של בני משפחה קרובים היא חלק מממוש הציפייה של האדם לחיי משפחה, בין בהיקפה הגרעיני, ובין בהיקפה הרחב. ציפייה זו נקשרת גם לאמונה ולמנהגי הדת.

(רע"ב 844/07 **בנימין רביזדה נ' שירות בתי הסוהר ואח'**, תק-על 2007(1) 1161, (2007) ההדגשה הוספה).

17. השייכות למשפחה הינה חלק מה"אני" של האדם וככזו הינה חלק מכבודו. עמדה על כך כבי' השופטת (כתוארה אז) בייניש בפרשת פלוני :

בעידן בו "כבוד האדם" הינו זכות יסוד חוקתית מוגנת יש ליתן תוקף לשאיפתו של אדם להגשים את הווייתו האישית, ומטעם זה יש לכבד את רצונו להשתייך לתא המשפחתי שהוא רואה עצמו חלק ממנו...

(ע"א 7155/96 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נא(1), 160, (1997) ההדגשה הוספה).

18. פעמים חוזרות ונשנות פסק בית משפט נכבד זה, כי ישראל מחויבת להגן על הזכות לחיי משפחה אף מכוחו של המשפט הבינלאומי. ראו דברי כבי' השופט חשין :

ישראל מחויבת להגנה על התא המשפחתי מכוחן של אמנות בינלאומיות.
(בג"ץ 3648/97 סטמקה נ' שר הפנים פ"ד נג(2) 728 (1999)).

19. הזכות לחיי משפחה הינה זכות מוכרת ומוגנת במשפט הבינלאומי ההומניטארי ובמשפט זכויות האדם הבינלאומי.

סעיף 16 להכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות אדם, 1948, קובע :

The family is the natural and fundamental group unit of society and is entitled to protection by society and the State.

ראו גם :

סעיף 46 לתקנות האג ;

סעיף 27 לאמנת ג'נבה הרביעית ;

סעיף 10 לאמנה בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות, 1966 ;

סעיפים 17 ו-23 לאמנה בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, 1966 ;

סעיף 12 וסעיף 16(3) להכרזה האוניברסלית בדבר זכויות האדם, 1948 ;

סעיף 12 לאמנה האירופית בדבר זכויות האדם ;

בג"ץ 3648/97 סטמקה ואח' נ' שר הפנים, פ"ד נג(2) 728, 787.

20. מחדלו של המשיב, לאפשר את יציאתו של העותר בדחיפות מהגדה המערבית לירדן במקרה דנן, פוגע בצורה אנושה בזכותו המוגנת של העותר לחיי משפחה.

סיכומם של דברים

21. בענייננו נראה שאין צורך להכביר מילים בדבר החשיבות והחיוניות שבהתרת יציאתו של העותר בדחיפות לירדן, על מנת שיוכל לעמוד לצדו של אביו, הגוסס ממחלה קשה ועשוי ללכת לעולמו בכל רגע שחולף.

22. בשל השתהותו של המשיב, מצוי העותר הרחק מאביו הגוסס ובני משפחתו הנמצאים לצידו, בעוד העותר יושב בביתו וממתין בייאוש ובחרדה לרגע בו יוכל סוף סוף להצטרף אליהם.

23. בנסיבות אלה, התנהלותו של המשיב הינה בלתי סבירה ופוגעת קשות בזכויותיו של העותר.

עתירה זו נתמכת בתצהיר שנחתם בפני עו"ד בגדה המערבית ונשלח לח"מ בפקס, בתיאום טלפוני. בית המשפט הנכבד מתבקש לקבל תצהיר זה, ואת ייפוי הכוח שאף הוא ניתן בפקס, בהתחשב בקשיים האובייקטיביים בנוגע למפגש בין העותר לבין באי כוחו.

לאור כל האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על תנאי כמבוקש, ולאחר שמיעת תשובת המשיב, להפכו לצו מוחלט. כמו כן מתבקש בית המשפט להשית על המשיב את הוצאות העותרים ושכ"ט עו"ד.

נירית היים, עו"ד

ב"כ העותרים

8 באוקטובר, 2009

[ת.ש. 62694]